

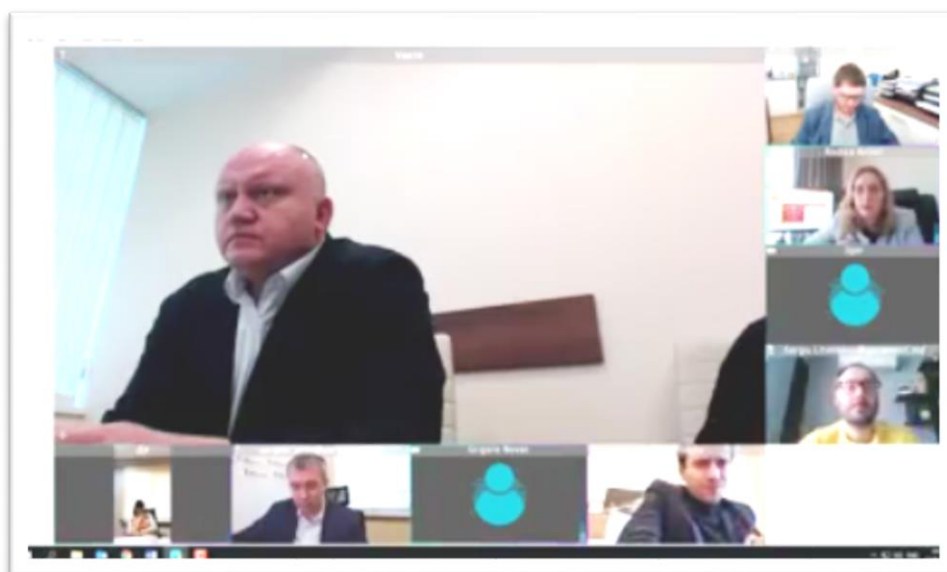
Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității

Republica Moldova, MD-2004, Chișinău
Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 180 of. 405

www.egalitate.md

info@egalitate.md

tel: (022) 212-817

Audierea în Parlament de către Comisia juridică numiri și imunități a Raportului privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării pentru anul 2018

Pe 13 mai 2020, Parlamentul a audiat Raportul general privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării pentru anul 2018. Iar pe data de 17 iunie, Președintele Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a prezentat Comisiei drepturile omului și relații interetnice Raportul general privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în Republica Moldova pentru anul 2019. Ambele ședințe s-au desfășurat on-line, reieșind din contextul situației epidemiologice la nivel mondial provocat de Covid-19.

Activitatea Consiliului în perioada aprilie - iunie 2020

Protecția împotriva discriminării

În perioada de referință Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a recepționat **69 de dosare** privind presupusele fapte de discriminare. Dintre acestea, **52 dosare** au fost soluționate:

- ✓ **9** decizii de constatare
- ✓ **4** decizii de neconstatare
- ✓ **29** declarate inadmisibile
- ✓ **5** soldate cu emiterea avizelor consultative
- ✓ **2** soluționate amiabil
- ✓ **2** încetare
- ✓ **1** retrasă

În lunile aprilie – iunie 2020, Consiliul a emis **4 avize consultative**:

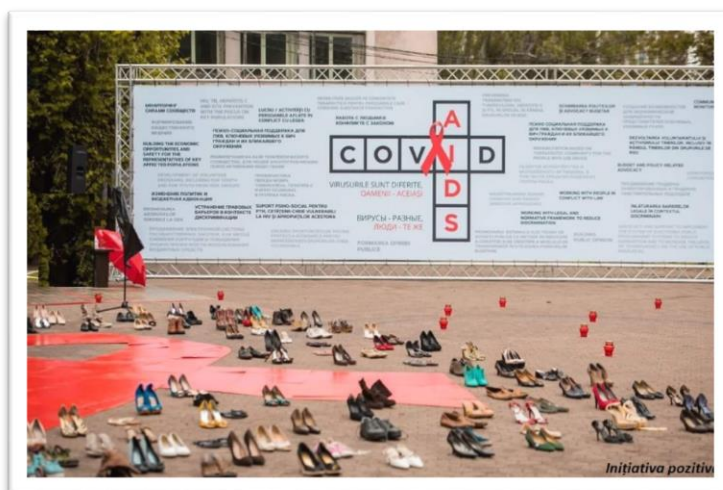
- ✓ **3** la proiecte de acte normative;
- ✓ **1** la acte normative în vigoare

Relevant în acest sens este [Avizul](#) consultativ din 19 iunie 2020 emis cu privire la Legea nr. 71/2020 cu privire la anularea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020. Prin aprobarea acestei legi s-a creat un tratament discriminatoriu în raport cu elevii care nu au susținut examenul de bacalaureat în anii precedenți (restanțierii). Consiliul a recomandat modificarea actului normativ.

Promovarea egalității

Situația epidemiologică atât din Republica Moldova, la fel ca și întreaga lume, a dictat noi tendințe în activitatea de informare și comunicare a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării

și asigurarea egalității. Astfel, instituția s-a aliniat campaniilor social-informative, desfășurate cu scopul de a oferi suport în scăderea nivelului de discriminare față de persoanele care suferă de Covid-19.

Campanie social-informativă „virusurile sunt diferite, oamenii - aceiași”, desfășurată în parteneriat și la inițiativa AO „Inițiativa Pozitivă”

**Dialog online „Despre și pentru jurnaliști în perioada de criză”
Desfășurat la inițiativa Oficiului ONU pentru Drepturile Omului**

Cazuistică relevantă

Obiectul cauzei 38/20: Petiționara s-a adresat Consiliului invocând neimplicarea copilului său în activități extrașcolare din cauza dizabilităților sale locomotorii. Aceasta susține că fetița, elevă în cl.I la un liceu din Telenești, nu a luat parte la activitatea de dans în timpul serbării „Balul Bobocilor”, fapt probat printr-o înregistrare video unde se vede că la această activitate nu participă doar copiii cu deficiențe fizice și psihice.

În urma unei cereri din partea a trei părinți alfați în aceeași situație, copiii au fost transferați în altă clasă, iar subiectul a fost pus în discuție în cadrul ședinței Comisiei de etică.

Reclamata motivează neinclusiunea copilului cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) în activitatea de dans prin evitarea traumării psihologice și suprasolicitării copilului și prevenirea riscurilor care să-i afecteze sănătatea.

Contradictorii sunt și afirmațiile părților privind disponibilitatea copilului de a participa la cercul de dans condus de aceeași profesoară, începând cu 1 septembrie. În timp ce reclamata susține că mama a refuzat să înscrie copilul la cercul de dans, invocând restricțiile privind efortul fizic, petiționara afirmă că fiica și-ar fi expus dorința de a frecventa orele de dans, iar reclamata nu a acceptat-o din cauza problemeor de sănătate.

În urma examinării cauzei, Consiliul concluzionează că existența problemelor de sănătate nu presupune excluderea automată a elevului de la activități distractive organizate în mediul școlar, or acest fapt duce la marginalizarea, stigmatizarea și subminarea capacității elevului.

Consiliul a constatat discriminare în procesul educațional pe criteriul stării de sănătate în acest caz și a recomandat reclamatei să-și prezinte scuzele de rigoare, iar administrației liceului să întreprindă măsuri de sporire a capacităților cadrelor didactice în domeniul educației incluzive.

Obiectul cauzei 36/20: Persoanele interesate care s-au adresat Consiliului, susțineau că partea reclamată a postat și distribuit pe rețelele de socializare o publicitate cu caracter sexist care umilește demnitatea feminină și instigă la acțiuni cu caracter sexual într-o formă brutală și disprețuitoare.

La solicitarea Consiliului, reclamatul (magazinul de flori „Boutique Mimi”) a refuzat să-și prezinte poziția asupra faptelor incriminate, invocând că publicitatea în cauză este într-o limbă străină pe care nu o cunoaște și nu-i înțelege conținutul, abordare pe care Consiliul a considerat-o drept refuz de cooperare pe acest dosar.

Examinând cele instituite prin raportare la prevederile legale, Consiliul menționează că în imagine apare mâna femeii care ține în pumn un boboc de lealea, într-o manieră care face aluzie la practici sexuale, nefiind specific modului normal de a ține în mână o floare. Totodată, textul: *„Nu ți-a dat de 14 februarie? Ai șansa să îți iei revanșa de 8 martie”* precum și îndemnul *„cumpără un buchet de flori în Boutique Mimi și primește o cutie de Durex cadou”* face aluzie directă la faptul că, pentru florile primite în dar, femeile ar trebui să se simtă obligate să întretină raporturi sexuale.

Reieșind din acestea, Consiliul a stabilit că materialul publicitar poartă caracter sexist, lezează demnitatea umană și promovează stereotipuri discriminatorii.

Consiliul notează că ceea ce este redat printr-un material publicitar se reflectă direct asupra modului în care se percep acele imagini, mesaje sau roluri conturate. Iată de ce este imperios de a evita producerea, plasarea și distribuirea publicității sexiste care stagnează asigurarea egalității de șanse.

Reclamatului i s-a recomandat retragerea publicității respective, cu depunerea diligenței de a nu mai admite fapte similare în viitor.

Obiectul cauzei 34/20: Petiționara, deputată în Parlamentul Republicii Moldova, a sesizat Consiliul asupra faptului că, în cadrul emisiunii „Președintele răspunde” șeful statului a comentat inițiativa unui partid de a semna un pact de neagresiune cu partidele de dreapta în felul următor: „*Stimați bărbați de pe dreapta, a venit o doamnă cu inițiativă, da voi, ca niște gentilomi ce ați făcut? Ați trimis-o mai departe.*” Aceasta susține că formulările „bărbați”, „gentilomi” în raport cu „o doamnă” trimisă „mai departe” sunt inadmisibile în contextul unui discurs politic diplomatic. O asemenea evidențiere nu face decât să creeze impresia eronată precum că doamnele, în general, au nevoie de tutelare și protecție. Totodată, remarcile sexiste „*cine e deasupra, cine e dedesubt, cine e jertva*”, au scopul intimidării femeii, afectează demnitatea persoanei și crează o percepție umilitoare și degradantă.

La rândul său, reclamatul a menționat că este adeptul și promotorul valorilor supreme, în special al demnității omului, iar ideile enunțate nu sunt discriminatorii și nici nu au vizat un grup de gen. El a notat că doar și-a exprimat opinia politică care este în interes public, iar conform legii cu privire la dreptul la exprimare, interesul public constituie un interes de exercitare a puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății.

Consiliul notează că libertatea de exprimare acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil, ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. Totuși, Consiliul atrage atenția că nu trebuie de ignorat faptul că exercitarea acestei libertăți comportă responsabilități din partea persoanelor care uzează de dreptul la exprimare. Deși libertatea de exprimare este una din libertățile fundamentale ale omului, aceasta nu este una absolută. Aceasta poate și trebuie să fie restrânsă atunci când formele de exprimare

a ideii capătă forma unui discurs instigator la discriminare sau sexist. Spre deosebire de alți membri ai societății, politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și fapte atât din partea jurnaliștilor, cât și din partea publicului. Ei trebuie să dovedească un grad mai mare de responsabilitate în discursurile publice. Altfel spus, opiniile exprimate în public care instigă la discriminare nu beneficiază de protecția art.19 din Pactul Internațional cu Privire la Drepturile Civile și Politice, art.10 din Convenția Europeană a drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, nici de art. 3 alin.(5) din Legea cu privire la libertatea de exprimare. Or, invocarea libertății de exprimare în apărarea acestor declarații ar constitui o distorsionare a conținutului normativ al acestui drept.

De asemenea, Consiliul reține că reclamatul a accentuat anume calitatea de politiciană – femeie prin raportare la bărbații care sunt politicieni, susținând și promovând stereotipul privind statutul pe care îl are femeia pe scena politică și necesitatea acesteia de a se afla sub protecția bărbaților. În viziunea Consiliului, astfel de declarații lezează demnitatea și onoarea femeilor la general, or ele promovează spereotipul că femeile ar avea nevoie de protecție și tutelă în sfera politică din partea bărbaților, inclusiv abordările patriarhale în societate, cu tendința de a diminua egalitatea de gen și a perpetua discursurile sexiste.

Constatînd că faptele invocate reprezintă instigare la discriminare și discurs sexist, Consiliul a recomandat șefului statului să aducă scuze publice prin intermediul acelorași mijloace prin care declarațiile au fost răspîndite. De asemenea, acesta a fost somat să depună toată diligența și responsabilitatea în discursurile sale publice, abținîndu-se pe viitor de la declarații sexiste și instigatoare la discriminare.